

חק לישראל – פרשת תרומה יום ה'

תורה – שמות פרק כה'

(כב) וְנוֹעַדְתִּי לָךְ שָׁם וְדַבַּרְתִּי אִתְּךָ מֵעַל הַכַּפְּרֹת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִים אֲשֶׁר עַל אֲרוֹן הָעֵדוּת אֵת כָּל אֲשֶׁר אֶצְוֶה אוֹתְךָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (כב) וְנוֹעַדְתִּי לָךְ שָׁם וְדַבַּרְתִּי אִתְּךָ מֵעַל הַכַּפְּרֹת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִים אֲשֶׁר עַל אֲרוֹן הָעֵדוּת אֵת כָּל אֲשֶׁר אֶצְוֶה אוֹתְךָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (כב) וְאֶזְמַן מִיַּמְרֵי לֶךְ תִּמְנוּ וְאֶמְלֹל עִמּוֹ מֵעַלְוֵי כַּפְרָתָא מִבֵּין תְּרִין כְּרוּבֵיָא דִּי עַל אֲרוֹנָא דְסִהְדוּתָא יְת כָּל דִּי אֶפְסַד יְתָּ לְנֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

(כג) וְעִשִּׂיתָ שְׁלַחַן עֵצִי שְׁטִים אֲמֹתַיִם אַרְבּוֹ וְאִמָּה רְחִבּוֹ וְאִמָּה וְחֲצִי קָמְתּוֹ: (כג) וְעִשִּׂיתָ שְׁלַחַן עֵצִי שְׁטִים אֲמֹתַיִם אַרְבּוֹ וְאִמָּה רְחִבּוֹ וְאִמָּה וְחֲצִי קָמְתּוֹ: (כג) וְתַעֲבֹד פְּתוּרָא דְאֵעִי שְׁטִין תְּרִין אֲמִין אַרְבֵּיהּ וְאִמָּתָא פְּתִייהּ וְאִמָּתָא וּפְלָגָא רומייה:

(כד) וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר וְעִשִּׂיתָ לוֹ זָר זָהָב סָבִיב: (כד) וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר וְעִשִּׂיתָ לוֹ זָר זָהָב סָבִיב: (כד) וְתַחֲפִי יְתִייה דְהָב דְכִי וְתַעֲבֹד לִייה זִיר דְדָהָב סָחור סָחור:

(כה) וְעִשִּׂיתָ לוֹ מִסְגָּרַת טַפַּח סָבִיב וְעִשִּׂיתָ זָר זָהָב לְמִסְגָּרָתוֹ סָבִיב: (כה) וְעִשִּׂיתָ לוֹ מִסְגָּרַת טַפַּח סָבִיב וְעִשִּׂיתָ זָר זָהָב לְמִסְגָּרָתוֹ סָבִיב: (כה) וְתַעֲבֹד לִייה גְּדַנְפָא רומייה פְּשָׁא סָחור סָחור וְתַעֲבֹד זִיר דְדָהָב לְגְּדַנְפִייה סָחור סָחור:

(כו) וְעִשִּׂיתָ לוֹ אַרְבַּע טַבַּעֲתֵי זָהָב וְנָתַתָּ אֵת הַטַּבַּעֲתֵי עַל אַרְבַּע הַפְּאֵת אֲשֶׁר לְאַרְבַּע רַגְלָיו: (כו) וְעִשִּׂיתָ לוֹ אַרְבַּע טַבַּעֲתֵי זָהָב וְנָתַתָּ אֵת הַטַּבַּעֲתֵי עַל אַרְבַּע הַפְּאֵת אֲשֶׁר לְאַרְבַּע רַגְלָיו: (כו) וְתַעֲבֹד לִייה אַרְבַּע עֲזָקוֹ דְדָהָב וְתַתְּנוּ יְת עֲזָקָתָא עַל אַרְבַּע זַוְיָתָא דִּי לְאַרְבַּע רַגְלֵיהּ:

רש"י

תפטר ואת אשר לדבר עמך שם את כל אשר אלוה איתך אל בני ישראל הוא: (כג) קמתו – גובה רגליו עם עובי השולחן (פסחים קט):

(כד) זר זהב – סימן לכתר מלכות שהשולחן שם עושר וגדולה כמו שאומרים שולחן מלכים:

(כה) מסגרת – כתר גומו גדנפא ונחלקו חכמי ישראל בדבר יש אומרים למעלה היתה סביב לשולחן כמו לבזבזין שבשפת שולחן שרים ויש אומרים למטה היתה תקועה מרגל לרגל בארבע רוחות השולחן ודף השולחן שוכב על אותה מסגרת: ועשית זר זהב למסגרתו – הוא זר האמור למעלה ופירש לך כאן שעל המסגרת היתה:

(כז) ונועדתי – כשאקבע מועד לך לדבר עמך אותו מקום אקבע למועד שאבא שם לדבר אליך: ודברתי איתך מעל הכפרת – ובמקום אחר הוא אומר (ויקרא א) וילדב ה' אליו מאהל מועד לאמר זה המשכן מחוץ לפרכת נמלאו שני כרובים מכחישים זה את זה בא הכתוב השלישי והכריע ביניהם (במדבר ז) ובבא משה אל אהל מועד וישמע את הקול מדבר אליו מעל הכפרת וגו' משה היה נכנס למשכן וכיון שבא בתוך הפתח קול יורד מן השמים לבין הכרובים ומשם יורא ונשמע למשה באהל מועד: ואת כל אשר אלוה איתך אל בני ישראל – הרי וי' זו יתירה וטפלה וכמוהו הרבה במקרא וכה

חק לישראל – פרשת תרומה יום ה'

נביא – מלכים א' פרק ו' טו'-יט'

(טו) וַיִּבֶן אֶת קִירוֹת הַבַּיִת מִבֵּיתָהּ בְּצִלְעוֹת אַרְזִים מִקְרַקַּע הַבַּיִת עַד קִירוֹת הַסָּפֵן עָפָה עֵץ מִבַּיִת וַיִּצַף אֶת קְרַקַּע הַבַּיִת בְּצִלְעוֹת בְּרוּשִׁים: (טז) וּבִנָּא יֵת כּוֹתְלֵי בֵיתָא מִלְגָּאוּ בְּמַחֲצֵת אַרְזֵיָא מֵאַרְעֵית בֵּיתָא עַד כּוֹתְלֵיָא עַד מִטֵּי שְׁמֵי שְׂרִיתָא חֲפֵי נִסְרִין דַּאֲרֻזָּא מִלְגִּיו וְחַפָּא יֵת אוּשֵׁי בֵיתָא בְּמַחֲצֵת בִּירוּן:

(טז) יִבֶּן אֶת עֲשָׂרִים אֲמָה מִן־פְּתוּי (מִן־פֶּתִי) הַבַּיִת בְּצִלְעוֹת אַרְזִים מִן הַקְּרַקַּע עַד הַקִּירוֹת וַיִּבֶן לוֹ מִבַּיִת לְדָבִיר לְקֹדֶשׁ הַקְּדוֹשִׁים: (טז) וּבִנָּא יֵת סִרְרִין אֲמִין מִסִּיפֵי בֵיתָא בְּמַחֲצֵת אַרְזֵיָא מִן אוּשֵׁיָא עַד כּוֹתְלֵיָא וּבִנָּא לֵיהּ מִלְגִּיו לְבֵית כַּפּוּרֵי לְקוֹדֶשׁ קוֹדֶשִׁיא:

(יז) וְאַרְבַּעִים בְּאֲמָה הָיָה הַבַּיִת הוּא הַהִיכָל לְפָנָי: (יז) וְאַרְבַּעִין אֲמִין הוּי בֵיתָא הוּא הֵיכְלָא לְקַבְלֵיהּ:

(יח) וְאַרְזוֹ אֶל הַבַּיִת פְּנִימָה מִקְלַעַת פְּקַעִים וּפְטוּרֵי צִצִּים הַכֹּל אַרְזוֹ אֵין אָבֹן נְדָאָה: (יח) וְנִסְרִין דַּאֲרֻזָּא חֲפֵי בֵיתָא מִלְגִּיו וְגַלְפָּא חִיזוּ בִיעִין וְאַטוּנִין שׁוֹשְׁנִין כֹּל בֵּיתָא חֲפֵי נִסְרִין דַּאֲרֻזָּא לֵית אַבְנָא מִתְחַזִּיא:

(יט) וְדָבִיר בְּתוֹךְ הַבַּיִת מִפְּנִימָה הִכִּין לְתַתָּן שָׁם אֶת אַרְוֹן בְּרִית יְהוָה: (יט) וּבֵית כַּפּוּרֵי מִגּוֹ בֵּיתָא מִלְגִּיו אֶתְקִין לְמַתָּן תַּמָּן יֵת אַרְוֹן קִימָא דִּי:

רש"י

(יח) וּבִנָּא יֵת אֶת הַבַּיִת פְּנִימָה מִקְלַעַת פְּקַעִים – פִּירוּשׁ, וְאוֹתָם קִירוֹת אַרְזִים שְׁעָשָׂה אֶל הַבַּיִת פְּנִימָה, לְכַסּוֹת קִיר הָאֲבֹן, קְלוּעָה הִיא צִיּוּרֵי קְלִיעוֹת וְאוֹרוֹת פְּקַעִים, כַּמִּין כַּפּוּרִים, פְּקַעִים – לְמוֹיִשְׁיִיל"שׁ צִלְעֵי. וּפְטוּרֵי לָאִים – תְּרַגְסָא יוֹנָתָן; וְאַטוּנִין שׁוֹשְׁנִין, אֹרֶת שְׁלֶשְׁלָאוֹת. פְּטוּרֵי – לְשׁוֹן חֲצַלִּים, כִּלְשׁוֹן גַּמְרָא, כְּמוֹ (מוֹעֵד קָטָן כֵּט א'; צִרְכּוֹת ח א') כַּפִּיטוּרֵי צִפִּי וְשֵׁט. לָאִים – לְשׁוֹן פְּרַחִים, כְּמוֹ (בְּמִדְבָר יז כג); וַיִּצַף אֶת, חֲצַלִּים וּפְרַחִים. וּמִנְחָם חֲצֵרוֹ: פְּטוּרֵי, לְשׁוֹן (שְׁמוֹת יג יב): פְּטוּרֵי רַחֵם וְכִמוֹ (תְּהִלִּים כב ח) יִפְטוּרוֹ בְּשֵׁפָה. הַכֹּל אֶת אֲבֹן אֲבֹן נִרְאָה – תִּי יוֹנָתָן כֹּל בֵּיתָא חֲפֵי נִסְרִין דַּאֲרֻזָּא לֵית אַבְנָא מִתְחַזִּיא. מִקְלַעַת פְּקַעִים – תְּרַגְסָא יוֹנָתָן; גַּלְפָּא חִיזוּ בִיעִין (פִּירוּשׁ, חֲקוּק כְּדִמוֹת צִיּוֹת עֲגוּלִים): (יט) וְדָבִיר בְּתוֹךְ הַבַּיִת – מַחֲצֵת אֲמָה טְרַקְסִין. לְתַתָּן – כְּמוֹ לְתַתָּן:

(טו) מִבֵּיתָהּ צִלְעוֹת אַרְזִים – קִירוֹת אֲרֻזֵּי אֶלְכָל קִיר הָאֲבֹן, כְּדִי לְטוּחַ עֲלִיוֹ זֶהָב, כְּמוֹ שְׁהוּא אֹמֵר לְמַטָּה (פְּסוּקַת כ"א): וַיִּצַף אֶת הַבַּיִת פְּנִימָה זֶהָב סָגוּר, וְאֵי אֶפְשָׁר לְטוּחַ זֶהָב עַל גְּבֵי הָאֲבֹנִים, כִּי אִם צִעֲצִים וּבְמַסְמָרוֹת. קִירוֹת הַסָּפֵן – קִירוֹת הַעֲלִיּוּהָ.

אֶת קְרַקַּע הַבַּיִת – הִרְצָפָה כּוֹלָה: (טז) אֶת עֲשָׂרִים אֲמָה מִן־פְּתוּי הַבַּיִת – עֲשָׂרִים שְׁהֵן מִסּוּף הַהִיכָל וְהַלְאָה, וְהַעֲשָׂרִים שְׁבַסּוּף הַבַּיִת, הֵן שֶׁל בֵּית הַכַּפּוּרֶת (דְּהֵינּוּ קִדְשֵׁי הַקְּדוֹשִׁים). עַד הַקִּירוֹת – עַד הַתְּקָרָה, עָשָׂה קִיר אֲרֻזֵּי לְכַסּוֹת קִיר הָאֲבֹן, לְטוּחַ עֲלִיוֹ זֶהָב. וַיִּבֶן לוֹ – אֹתָם עֲשָׂרִים אֲמָה. מִבֵּית לְדָבִיר – לְפָנִים מִמַּחֲצֵת אֲמָה טְרַקְסִין, הַמְּפַסְקָת בֵּין אַרְבַּעִים לְעֶשְׂרִים, וְאוֹתָהּ מַחֲצֵת הַקְּרוּיָה דָבִיר. לְקֹדֶשׁ הַקְּדוֹשִׁים – הַצִּדִּילָן לְאוֹתוֹן עֲשָׂרִים אֲמָה:

(יז) הַהִיכָל לְפָנָי – לְפָנֵי הַדָּבִיר לְכֹל הַחוּץ:

חק לישראל – פרשת תרומה יום ה'

כתובים – משלי פרק יז יז'–כא'

- (יז) **בְּכֹל יַעַת אַהֲב הָרַע וְאָח לְעֶרְוָה יוֹלֵד:** (יז) בכל עֵדן גְּבֵרָא רַחִים הוּא וְאֲחָא לַעֲקָתָא מִתִּילִיד:
- (יח) **אָדָם חָסֵר לֵב תִּקְעַ כַּף עֵרֵב עֲרֻפָּה לִפְנֵי רַעְיוֹנוֹ:** (יח) בר נש חסיר רעיונא משלם ידיה וערב ערבותא על חבריה:
- (יט) **אַהֲב פֶּשַׁע אַהֲב מִצָּה מְגַבִּיָּה פִתְחוּ מִבְּקֵשׁ שֹׁבֵר:** (יט) דרחם חובא רחם מצותא ומרים תרעיה בעי תברא:
- (כ) **עֵקֶשׁ לֵב לֹא יִמְצָא טוֹב וְנִהְפֵּךְ בְּלִשׁוֹנוֹ יִפּוֹל בְּרַעְיוֹנוֹ:** (כ) מן דעקים לביה לא משבח טבתא ודמתהפך בלשניה נפל בבשתא:
- (כא) **יֵלֵד פֶּסִיל לְתוֹגָה לֹא וְלֹא יִשְׁמַח אָבִי נִבְל:** (כא) דמוליד סכלא חמוצא דיליה ולא חדי אבוי דטפשא:

רש"י

- (יז) **בכל עת אוהב הרע – לעולם הוא אוהב רעים לקנות אוהבים. ואח לזרה יולד – לעת הזרה יולד כך הרע כאלו לעזור כך ולהשתתף בצרכו:**
- (יח) **אדם חסר לב תוקע כף – ערבות ממון, ד"ל תוקע כף לאפיקורסים כדי ללכת**
- זלרכיהם והרי כבר. עורב ערובה לפני רעהו – כבר ערב להקצ"ה לשמור ממותיו:
- (יט) **אהב פשע – לפשוע בחזירו. אהב מלה – להתקוטט ולרצו. מגביה פתחו – מדבר בגלוי כמו שמור פתחי פיך (מיכ' ז):**

משנה – מנחות פרק ה'

- (א) **כָּל הַמִּנְחֹת בָּאוֹת מִצָּה, חוּץ מִחֻמֵּי שְׂבִיתוֹדָה וְשִׁתֵּי הַלֶּחֶם, שֶׁהֵן בָּאוֹת חֻמֵּי. רַבִּי מֵאִיר אָמַר, שְׂאוֹר בּוֹדָה לָהֶן מִתּוֹכָן וּמִחֻמֵּי. רַבִּי יְהוֹדָה אָמַר, אֵף הִיא אֵינָה מִן הַמְּבַחֵר, אֲלֵא מֵבִיא אֶת הַשְּׂאוֹר, וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַמִּדָּה, וּמִמֶּלֶא אֶת הַמִּדָּה. אָמְרוּ לוֹ, אֵף הִיא הִיתָה חֲסֵרָה אוֹ יִתְרָה:**
- רע"ב –** (א) כל המנחות באות מצה, חוץ מחמץ שבתודה ושתי הלחם, שהן באות מחמץ שבתודה – דכתיב (שם ז) על חלות לחם חמץ: ושתי הלחם – דכתיב (שם כג) חמץ תאפינה: שאור היה בודה להן מחוכן – מתוך עשרון תודה ושתי הלחם היה מוציא שאור, שהיה לש מן הסולת מעט לאחר שנמדד ועומנו בסולת ומתחמץ מאליו וממנו מחמץ השאר, שממקום אחר לא היה יכול להביא שלא תהא מנחה יתירה: היא אינה מן המובחר – שאינה מחממת יפה. לפי שאין לה שאור מחומץ יפה: אלא מביא שאור –
- (ב) **כָּל הַמִּנְחֹת נְלוֹשׁוֹת בְּפוֹשְׁרֵין. וּמִשְׁמֵרֵן שְׁלֵא יִחְמִיצוּ. וְאִם הִחְמִיצוּ שְׂרִיָּה, עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה, שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא ב), כָּל הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לַיהוָה לֹא תַעֲשֶׂה חֻמֵּי. וְחִיָּבִים עַל לִישְׁתָּהּ, וְעַל עֲרִיכְתָּהּ, וְעַל אֲפִיתָהּ:**

חק לישראל – פרשת תרומה יום ה'

לפי שנאמר לא תעשה חמץ, יכול לא יהא חייב אלא אחת, תלמוד לומר לא תאפה, אפייה בכלל היתה ולמה יאחא, להקיש אליה, מה אפייה מיוחדת שהיא מעשה יחידי וחייבין עליה בפני עצמה, אף חני אביא לישחה ועריכתה וכל מעשה יחידי שבה, לאחויי קיטוף שהוא מעשה יחידי וחייבין עליה בפני עצמה. וקיטוף הוא שמחליק פניה במים ואע"ג דלא מחזי כל כך מעשה:

רע"ב – (ב) שנאמר כל המנחה אשר תקריבו לה' לא תעשה חמץ – ארישא קאי דקתני ומשתמרות שלא יחמיטו, וקודם קמיא משתעי. ושיירי ילפינן מקרא אחרינא דכתיב (ויקרא ו) לא תאפה חמץ חלקם, אף חלקם של כהנים שהם שיירי המנחה שנשאר מן הקומץ, אף זה לא תאפה חמץ. וזחמץ דוקא הוזהרו על השירים. אבל מותר ללוש אותם בדבש ולטגנן זו: עריכתה – שמתעסק בה בידים אחר לישחה. וחייבין על כל אחת ואחת.

(א) יש טעונות שמן ולבונה, שמן ולא לבונה, לבונה ולא שמן, לא שמן ולא לבונה. ואילו טעונות שמן ולבונה, מנחת הסלת, והמרחבת, והמרחשת, והחלות, והרקיקין, מנחת פהנים, ומנחת כהן משיח, ומנחת גוים, ומנחת נשים, ומנחת העמר. מנחת נסבין טעונה שמן, ואין טעונה לבונה. להם הפנים טעון לבונה, ואין טעון שמן. שתי הלחם, מנחת חוטא, ומנחת קנאות, לא שמן ולא לבונה:

איש, מלמד שהנכרים מציאין נדרים ונדבות כישראל: ומנחת נשים – אשה שהתנדבה מנחה: ומנחת נסכים – לא בעי לבונה, דשמן נאמר בה ולא לבונה: ולחם הפנים – כתיב ביה (ויקרא כד) ונתת על המערכת לבונה זכה. ולא כתיב ביה שמן: שתי החלות – של עזרת. לא הוזכר בהן לא שמן ולא לבונה: מנחת חוטא ומנחת קנאות – בהדיא כתיב בהן (שם ה) לא יסיע עליה שמן ולא יתן עליה לבונה:

רע"ב – (ג) מנחת סולת – המתנדב מנחה סתם, מציא סולת ושמן ולבונה וכוללה וקומרה כמו שהיא קודם אפייה. ובדידה כתיב שמן ולבונה. וכל הני אחריני גמרי ממנחת סולת דכתיב בה נפש, דמשמע דכל מנחת יחיד טעונה שמן ולבונה: והחלות והרקיקין – למנחת מאפה תנור קרי החלות והרקיקין. דאי בעי חלות מייחי, ואי בעי רקיקין מייחי: ומנחת כהנים – כהן שהתנדב אחת מחמש מנחות הללו: מנחת כהן משיח – מנחת חביתין: גוי – מתנדב מנחה כדילפינן מאיש

(ד) וחיב על השמן בפני עצמו, ועל הלבונה בפני עצמה. נתן עליה שמן, פסלה. לבונה, ילקטנה. נתן שמן על שיריה, אינו עובר בלא תעשה. נתן כלי על גבי כלי, לא פסלה:

שכתוב בתורה שלא יסיע עליה שמן, שלא הזהירה תורה אלא שלא יתן השמן לתוך הסולת או לתוך הקמח:

רע"ב – (ז) וחייב על השמן – אם נתנו על מנחת חוטא או על מנחת קנאות: נתן כלי – איש בו שמן: על גבי כלי – של מנחת חוטא: לא פסלה – ולא אמרינן הרי עבר על מה

(ח) יש טעונות הגשה ואינן טעונות תנופה, תנופה ולא הגשה, הגשה ותנופה, לא תנופה ולא הגשה. אלו טעונות הגשה ואינן טעונות תנופה, מנחת הסלת, והמרחבת, והמרחשת, והחלות, והרקיקין, מנחת פהנים, מנחת כהן משיח, מנחת גוים, מנחת נשים, מנחת חוטא. רבי שמעון אומר, מנחת

חק לישראל – פרשת תרומה יום ה'

בהגנים, מנחת כהן משיית, אין בהן הגשה, מפני שאין בהן קמיצה. וכל שאין בהן קמיצה, אין בהן הגשה:

רע"ב – (ה) טעונות הגשה – בחודה של קרן לרומית מערבית, כדכתיב (שם ב) והגשה אל המזבח: והחלות והרקיין – מנחת מאפה תנור: מנחת כהנים – שהיא כולה כליל: וכל שאין בה קמיצה – להחיר השיריים מן המנחה לכהנים, אין בהן הגשה. ואין הלכה כר' שמעון:

(ו) אלו טעונין תנופה ואין טעונין והגשה, לג שמן של מצורע ואשמו, והבפורים פדברי רבי אליעזר בן יעקב, ואמורי שלמי יחיד וחוזה ושוק שלהן, אחד אנשים, ואחד נשים, בישראל אבל לא באחרים, ושתי הלחם, ושני כבשי עפרת, ביצד הוא עושה, נותן שתי הלחם על גבי שני כבשים, ומניח שתי ידיו מלמטן, מולין ומביא, מעלה ומוריד, שנאמר (שמות כט), אשר הונף ואשר הודם. תנופה היתה במזרח, והגשה במערב. ותנופות קודמות להגשות. מנחת העומר ומנחת קנאות, טעונות תנופה והגשה. לחם הפנים ומנחת נסכים, לא תנופה ולא הגשה:

הלחם. כתיב זהו (שם כג) והניף אהרן אותם על לחם הזיכורים, ולא על ממס, אלא סמוך להם, כבשים צלל הלחם. כדברי רבי דברייתא. וכן הלכה שנאמר [במלוואים] (שמות כט) אשר הונף ואשר הורס, ומהונף והורס דמלוואים ילפנין שאר תנופות. תנופה, מולין ומביא. תרומה, מעלה ומוריד: תנופה היתה במזרח – כלומר, אף במזרח של מזבח יכול להניף. וכל שכן במערבו דקרוז יותר להיכל: ותנופות קודמות להגשות – בתחלה מניף ואחר כך מגיש. ובמנחת העומר ובמנחת קנאות איירי לטעונות תנופה והגשה, וכתיב במנחת קנאות (במדבר ה) והניף את המנחה לפני ה', והדר והקריב אותה אל המזבח:

רע"ב – (ו) לוג ואשם מלורע – כתיב זהו והניף: והזיכורים כדברי ר' אליעזר בן יעקב – גרסין, כלומר, לשמעין ליה בעלמא לאמר זיכורים טעונים תנופה והלכה כמותו: אימורי שלמי יחיד וחוזה ושוק שלהן – בהדיא כתיב זהו (ויקרא י) שוק התרומה וחוזה התנופה על אפי החלבים יביאו להניף: אחד שלמי אנשים ואחד שלמי נשים – טעונים תנופה: בישראל אבל לא באחרים – מפרש בגמרא דהכי קאמר, אחד אנשים ואחד נשים קרבן טעון תנופה, ותנופה עכמה בישראל אבל לא בידי נשים, דהכי תניא, בני ישראל מניפין ואין הגוים מניפין, בני ישראל מניפין ולא בנות ישראל מניפות: שתי הלחם וכבשי שלמים של עזרת – הבאים בגלל

(ז) רבי שמעון אומר, שלשה מינים טעונים שלש מצות, שתיים בכל אחת ואחת, והשלישית אין בהן. ואלו הן, זבחי שלמי יחיד, וזבחי שלמי צבור, ואשם מצורע. זבחי שלמי יחיד, טעונים סמיכה חיים, ותנופה שחוטים, ואין בהם תנופה חיים. זבחי שלמי צבור, טעונים תנופה חיים ושחוטים, ואין בהן סמיכה. ואשם מצורע, טעון סמיכה ותנופה חי, ואין בו תנופה שחוט:

רע"ב – (ז) שלשה מינים – שלמי יחיד, ושלמי צבור שהם כבשי עזרת, ואשם מלורע. שלשה מינים הללו טעונים בין שלשתן שלש מצות, סמיכה, תנופה חיים, תנופה שחוטים: צלו את אהרן; שלמי צבור – כתיב זהו תנופה

חק לישראל – פרשת תרומה יום ה'

תנופה חי, כדכתיב והניף הכהן אותם. צפרשת זאת תהיה. וסמיכה, לאי אפשר לקרבן יחיד שלא יסמוך ידו על ראש קרבנו: אבל לא תנופה שחוט – דמיעט רחמנא גבי שלמי יחיד, (ויקרא ז) את החזה להניף אותו. אותו, למעוטי אשם של מזרע שאינו טעון תנופה שחוט:

(ח) האומר הרי עלי במחבת, לא יביא במרחשת. במרחשת, לא יביא במחבת. ומה בין מחבת למרחשת, אלא שהמרחשת יש לה פסוי, והמחבת אין לה פסוי, דברי רבי יוסי הגלילי. רבי חנניה בן גמליאל אומר, מרחשת עמקה ומעשיה רוחשים, ומחבת צפה ומעשיה קשים:

דכתיב (שם) על מחבת, משמע עליה ולא בתוכה, אלמא אין לה תוד: כפה – שאינה עמוקה אלא שוליה צפין אלל אוגניה. כמו כף על פני המים: ומעשיה קשים – שהעיסה שמטוגנים בה לישתה קשה כדי שלא תשפך לחוץ, שהרי הכלי אין לו שפה:

(ט) (האומר) הרי עלי בתנור, לא יביא מאפה בפח ומאפה רעפים ומאפה יורות הערבניים. רבי יהודה אומר, אם רצה, יביא מאפה בפח. הרי עלי מנחת מאפה, לא יביא מחצה חלות ומחצה רקיקין. רבי שמעון מתיר, מפני שהוא קרבן אחד:

מאפה – כתיבי בה חלות ורקיקים: לא יביא מחאה חלות – לכל מנחות ברות עשר עשר, וזה לא יביא חמש חלות וחמש רקיקין. אלא או הכל חלות, או הכל רקיקין: מפני שהוא קרבן אחד – ששניהם כחוצים במנחה אחת. הלכך יכול להביא מחאה ממין זה ומחאה ממין זה. ואין כלכה כר"ס:

חיים, והניף הכהן אותם, דהיינו חיים. ותנופה שחוטים, בחזה ושוק שלהן, דילפינון(מקדשין) ול"ל משלמין יחיד. אבל סמיכה לא בעו, להלכתא גמירי לה לאין בכל קרבנות צבור אלא שתי סמיכות בלבד, סמיכה של שעיר המשתלח ושל פר העלם דבר של צבור: אשם מזרע – כתיב ביה

רע"ב – (ח) מרחשת עמוקה – דכתיב (ויקרא ז) וכל נעשה במרחשת, בתוכה משמע, אלמא יש לה תוד: ומעשיה רוחשין – שהשמן נע ונד בתוכה, לשון הרומש על הארץ, דמתרגמין לרחיש. ויש שגורסין ומעשיה רכין, כלומר שלשתה רכה: ומחבת כפה –

רע"ב – (ט) כופח – מקום שפיתת קדירה אחת, ופעמים שמסיקין אותו ואופין בו עיסה: רעפים – טוול"ש בלע"ז. עשוין מחרס ומסיקין אותן בכבשן: ויורות הערבניים – כמין גומא העשויה בקרקע וטוחה בטיט ומסיקין אש בתוכה עד שתחלבן ואופים בה עיסה: אש רכה יביא מעשה כופח – לכופח מין תנור הוא. ואין הלכה כר' יהודה: מנחת

גמרא – מנחות דף מג' ע"ב

תניא אידך וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' שקולה מצוה זו כנגד כל המצוות כולן ותניא אידך וראיתם אותו וזכרתם ועשיתם ראייה מביאה לידי זכירה זכירה מביאה לידי עשייה ורשב"י אומר כל הזרין במצוה זו זוכה ומקבל פני שכינה כתיב הכא וראיתם אותו וכתוב התם את ה' אלהיך תירא ואותו תעבוד.

רבי אליעזר בן יעקב אומר כל שיש לו תפילין בראשו ותפילין בזרועו וציצית בבגדו ומזוזה בפתחו הכל בחיזוק שלא יחטא שנאמר והחוט

חק לישראל – פרשת תרומה יום ה'

המשולש לא במהרה ינתק ואומר חונה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם תניא היה ר' מאיר אומר מה נשתנה תכלת מכל מיני צבעונין מפני שהתכלת דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע לכסא הכבוד שנאמר ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטהר וכתוב כמראה אבן ספיר דמות כסא תניא היה רבי מאיר אומר גדול עונשו של לבן יותר מעונשו של תכלת משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שאמר לשני עבדיו לאחד אמר הבא לי חותם של טיט ולאחד אמר הבא לי חותם של זהב ופשעו שניהם ולא הביאו איזה מהן עונשו מרובה הוי אומר זה שאמר לו הבא לי חותם של טיט ולא הביא תניא היה רבי מאיר אומר חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום שנאמר ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך רב חייא בריה דרב אויא בשבתא וביומי טבי טרח וממלי להו באיספרמקי ומגדי:

קט"ז על הגמרא

כסא ועוד נאה לישראל שיהא כסאו עליהם שנאמר ותחת רגליו וגו' דהיינו רקיע: וכתוב ספיר – ובכסא כתוב ספיר אלמא רקיע כמחזה כסא ותכלת לים וים לרקיע ואנן קחזינו: גדול עונשו של לבן – למי שאינו מטיל יצירת ותכלת: חותם – היו עושים לבהמה ולעבד כשקונין אותו לשם סימן עבדות: זה שאמר לו המלך הבא חותם של טיט – שמאוי הוא ולא הביא עונשו מרובה: מה ה' אלהיך וגו' – קרי ציה מאה: בשבתות וימים טובים – ללא מאלו י"ח:

שקולה מורה זו – מדכתיב את כל מלות ועוד לילית בגימטריא ת"ר וה' קשרים וח' חוטין הכי תרי"ג: רחיה – יצירת מציאה לדי זכירת מלות: כתיב הכא ורחיתם אותו וכתוב התם (דברים ו) ואותו תעבד – מה להלן שכינה אף כאן שכינה: הכל בחיזוק – מכל וכל עומד בחזקה שלא יחטא: המשולש – תפילין וילית ומזוזה: סביב ליראיו – העושים מלות ויחלצם מחטא [את הצדיקים]: מה נשתנה תכלת – שיחדו הקב"ה למורה זו: דומה לים – שנעשו בו נסים לישראל: ורקיע לכסא הכבוד – ומכא התכלת מזכיר היושב על

זוהר – תרומה דף קסח ע"ב

פתח ההוא רביא בברכת מזונא ואמר, כתוב אחד אומר (דברים יד) ואכלת לפני יי' אלהיך, וכתוב אחד אומר (דברים כז) ושמתה לפני יי' אלהיך. הני קדאי פד ישראל הוו שראן בארעא קדישא, ואתחזון קמי קודשא בריה הוא בבי מקדשא, הוו מתקיימי. השתא הוה מתקיימי, מאן יביל למיכל לפני יי' ולמחדי לפני יי': אלא ודאי הכי הוא, בקדמיתא פד יתיב בר נש על פתוריה למיכל, מברך על נהמא המוציא. מאי טעמא המוציא, ולא מוציא, דהא פתיב (ישעיה מב)

חק לישראל – פרשת תרומה יום ה'

בורא השמים, ולא פתיב הבורא. (ירמיה י) עושה ארץ, ולא פתיב העושה ארץ. מאי טעמא הכא המוציא: אלא כל מלין דאינון מרזא דעלמא עלאה סתירא, אסתתרא ה' מתמן, לאתחזאה דהא מעלמא גניזא וסתירא איהו. (דף קס"ח ע"ב) וכל מלין דאינון מעלמא תתאה דאתגליא יתיר, פתיב בה, דכתיב, (ישעיה מ) המוציא במספר צבאם (עמוס ה) הקורא למי הים, פלהו מרזא דעלמא תתאה איהו, ואי אכתיב בשמא איהו בה, כגון האל הגדול, והכא דאיהו בארץ סתים (נ"א באתגליא) מרזא דעלמא תתאה איהו, פיון דמברך בר נש, שכינתא אתיא קמיה:

ומה דאמר ואכלת לפני יי אלהיה. הכא אתפליל למללא במלי דאורייתא, דהכי אצטריך הואיל וקודשא בריך הוא קמיה, לקיימא דכתיב, (יחזקאל מא) זה השלחן אשר לפני יי. וכתיב (דברים יד) ואכלת שם לפני יי אלהיה: הואיל וקאים בר נש קמי מאריה, אצטריך נמי למיתן למספני, למיתן לון, כמא דאיהו יתיב ליה למיכל. (ס"א ומאן דאכיל קמיה מלכא קדישא אצטריך וכו') כמאן דאכיל קמי מלכא קדישא ואצטריך דלא ישתכח בלען על פתוריה, דהא בלענו מסטרא אחרא הוי, ורזא דא (בראשית כה) הלעיטני נא, ארץ בלענו, והכי אצטריך לסטרא אחרא, וכתיב (משלי יג) ובטן רשעים תחסר. ועל דא ואכלת לפני יי אלהיה פתיב, ולא לפני סטרא אחרא. ואצטריך דלא יתעסק במלין בטליו, ובצרכי סעודה (שפיר) ואצטריך לאתעסקא במלין דאורייתא, דהא כד מלין דאורייתא אתמרו על פתורא, יתיב ההוא בר נש תקפא למאריה:

הלכה – הרמב"ם הלכות קריאת שמע פרק ג'

(ד) ולא קריאת שמע בלבד אלא כל ענין שהוא מדברי הקדש אסור לאומרו בבית המרחץ ובבית הכסא ואפילו אמרו בלשון חול ולא לאמרו בלבד אלא אפילו להרהר בלבו בדברי תורה בבית הכסא ובבית המרחץ ובמקום הטנופת והוא המקום שיש בו צואה ומי רגלים אסור:

(ה) דברים של חול מותר לאמרן בלשון קדש בבית הכסא וכן הכנויים כגון רחום וחנן ונאמן וכיוצא בהן מותר לאמרן בבית הכסא אבל השמות המיוחדים והן השמות שאינן נמחקין אסור להזכירן בבית הכסא ובבית המרחץ ישן ואם נודמן לו להפריש מן דבר האסור בבית המרחץ או בבית הכסא מפריש ואפילו בלשון קודש ובעניני קודש:

לע"נ

זאב חיים בן שרה, משה דוד בן סוזנה מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סוזנה מלכה בת שמחה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.